

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอลำไญ จังหวัดสงขลา

**Knowledge, Attitude and Behavior in Household Waste Management of People
in Khuanlang Municipality, Hat Yai District, Songkhla Province**

สมพงษ์ แก้วประยูร (Sompong Kaewprayoon)¹ นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (Niwat Sawatkaew)²

ศรัญลักษณ์ เทพวารินทร์ (Salanluk Thepvarin)³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอลำไญ จังหวัดสงขลา 2) เปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.92 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง จำนวน 400 คน โดยการสุ่มแบบง่าย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง มีทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับมาก โดยความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนจะมีความแตกต่างกันตามปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ส่วนทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนจะมีความแตกต่างกันตามปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย เพศ และอาชีพ และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนจะมีความแตกต่างกันตามปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าความรู้และทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ความรู้ ทักษะ พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน เทศบาลเมืองควนลัง

1 นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน ม.หาดใหญ่ sompong.msp@gmail.com

2 ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน ม.หาดใหญ่ niwat@hu.ac.th

3 อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน ม.หาดใหญ่ salanluk@hu.ac.th

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this research are to 1) study the knowledge, attitude, and behavior in household waste management of people in Khuanlang Municipality, Hat Yai District, Songkhla Province 2) compare the knowledge, attitude, and behavior in household waste management of people based on personal factors, and 3) study the relationship between the knowledge and attitude of people with the behavior in household waste management. The samples were 400 people in Khuanlang Municipality were selected by simple random sampling. The instrument for data collection was a questionnaire with the reliability of 0.92. Statistics used to data analysis were frequencies, percentages, means, standard deviations, independent samples t-test, One-way ANOVA, and Pearson correlation coefficient. The research results found that the knowledge in household waste management of people showed a high level, the attitude showed a strongly agree level, and the behavior showed a high level. The people with different homestead, age, education, occupation, and salary showed differences in the knowledge in household waste management, the people with different homestead, gender, and occupation showed differences in the attitude, and the people with different homestead, gender, education, occupation, and salary showed differences in the behavior at the .05 significance. Moreover, the knowledge and attitude of people related to the behavior in household waste management which exhibited a moderate level in the same direction at the .05 significance.

Keywords: Knowledge, Attitude, Behavior, Household waste management, Khuanlang Municipality

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

จากการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเพิ่มจำนวนประชากร และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่เปลี่ยนไป ก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่ตามมา คือ มีปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิดประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะอันตราย และขยะทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ปัญหาจากมลภาวะเรื่องกลิ่น อากาศที่ไม่บริสุทธิ์ เป็นแหล่งกำเนิดของเชื้อโรค และพาหะนำโรคต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของคนในสังคม ทำให้เป็นภาระของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมและกำจัดขยะดังกล่าว โดยจากการเปิดเผยของกรมควบคุมมลพิษเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษปี 2554 พบว่า ปี 2554 มีปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศประมาณ 16 ล้านตัน หรือวันละ 43,800 ตัน เพิ่มขึ้น 0.84 ล้านตัน หรือร้อยละ 5.5 ตามการขยายตัวของชุมชนและประชากรที่เพิ่มขึ้น โดยขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ร้อยละ 64 เป็นขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก และผลไม้ ซึ่งแหล่งกำเนิดส่วนใหญ่ก็มาจากครัวเรือนนั่นเอง และถึงแม้จะมีการจัดการขยะมูลฝอยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ก็ยังไม่สามารถจัดการกับปัญหานี้ได้ เนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี และมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาหนักยิ่งขึ้น เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ การมีงบประมาณจำกัดในการจัดการขยะมูลฝอย การขาดแคลนที่ดินในการฝังกลบ การขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดการขยะมูลฝอย และการขาดความร่วมมือจากชุมชนก็นับเป็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

เทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในท้องถิ่นของตนเอง หน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งปัจจุบันเทศบาลเมืองควนลังยังไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยมากนัก เนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งการแก้ไขปัญหาการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยนั้นไม่สามารถดำเนินการได้โดยเทศบาลฯ เพียงฝ่ายเดียว โดยการเพิ่มปริมาณบุคลากรและรถบริการในการจัดเก็บขยะมูลฝอยหรือการมุ่งเน้นเทคโนโลยีในการกำจัดขยะมูลฝอย เพราะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้น หากแต่ควรต้องแก้ปัญหาด้านเหตุ โดยการลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยเฉพาะในครัวเรือนซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่มากที่สุด ซึ่งเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งผลในทางปฏิบัติมากที่สุด แต่ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังจากประชาชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภคเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยหรือหลีกเลี่ยงการผลิตขยะมูลฝอย รวมทั้งการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการจัดการขยะมูลฝอยด้วยเช่นกัน แต่การที่ทางเทศบาลเมืองควนลังจะสามารถดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการจัดการขยะมูลฝอยได้นั้น จำเป็นต้องทราบถึงพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันที่ประชาชนปฏิบัติอยู่ ตั้งแต่การคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เช่น ความรู้และทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อนำปัจจัยดังกล่าวไปใช้ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่พึงประสงค์มากขึ้น

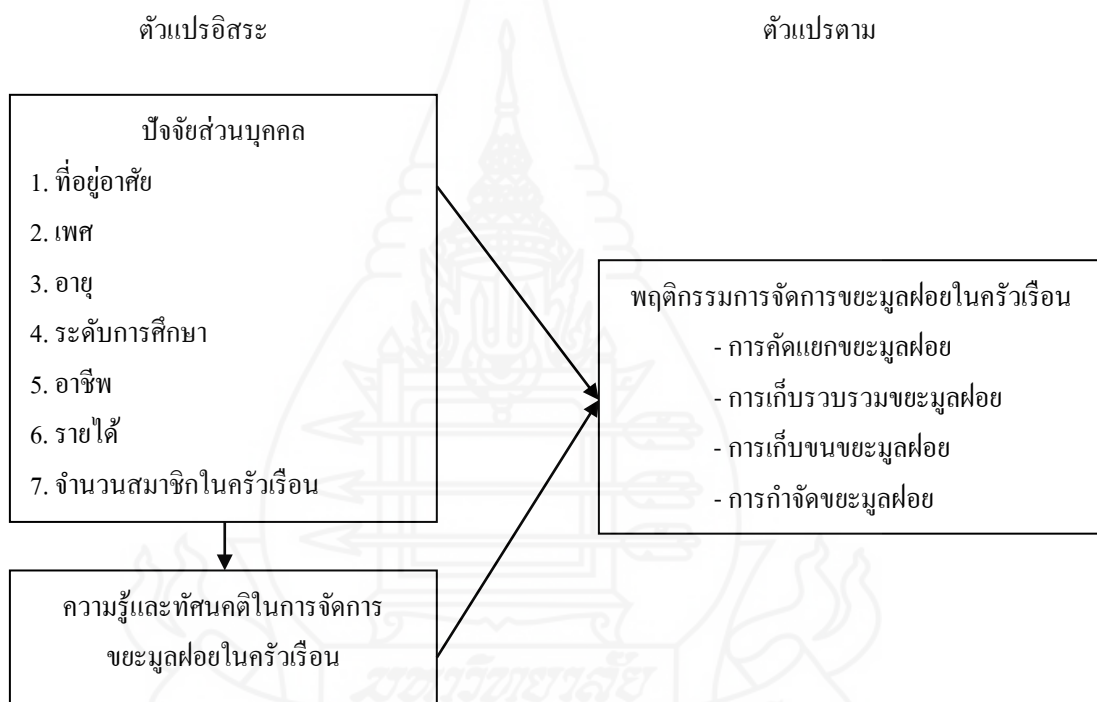
การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทักษะกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จากวัตถุประสงค์การวิจัย สามารถนำมาวางเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 42,770 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973, p. 125) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของประชาชน 2) ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน 3) ทักษะในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน 4) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และ 5) ความคิดเห็นเพิ่มเติมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แบบสอบถามตอนที่ 2, 3 และ 4 มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ค่าถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) มากกว่า 0.67 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93, 0.94 และ 0.89 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของประชาชน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 15.50 เป็นเพศหญิงและเพศชายเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.00 มีการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 27.50 ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 26.00 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50

2. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 11.05$, S.D. = 1.22) มีทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.23) และมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.67) โดยมีพฤติกรรมการเก็บขนขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.64 และ $\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.77 ตามลำดับ) และมีพฤติกรรมการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.72 และ $\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.94 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

(n = 400)

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	11.05	1.22	สูง
2. ทักษะในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	4.77	0.23	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	4.06	0.67	มาก
3.1 การคัดแยกขยะมูลฝอย	4.26	0.77	มากที่สุด
3.2 การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	4.04	0.72	มาก
3.3 การเก็บขนขยะมูลฝอย	4.47	0.64	มากที่สุด
3.4 การกำจัดขยะมูลฝอย	3.45	0.94	มาก

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

เมื่อพิจารณาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนแยกเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่ประชาชนมีความรู้มากที่สุด คือ มูลฝอยอันตรายในครัวเรือน คือ ถ่านไฟฉาย และหลอดไฟเก่า และมีความรู้ที่เศษแก้วแตกสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้น้อยที่สุด สำหรับทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ประชาชนเห็นด้วยว่าการรณรงค์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อนทิ้งของหน่วยงานราชการต่าง ๆ เป็นเรื่องที่จำเป็น ส่วนพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ประชาชนมีการปฏิบัติมากที่สุด ตั้งแต่การคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย คือ การคัดแยกขยะบริเวณสถานที่รวบรวมตามจุดต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองควนลัง การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแล้วทำการคัดแยกก่อนนำไปกำจัด การนำขยะมูลฝอยในครัวเรือนใส่ถุงและมัดปากแล้วนำไปทิ้งในถังขยะที่ทางเทศบาลจัดไว้ให้ และการกำจัดเศษไม้ เศษกระดาษ โดยการเผากลางแจ้ง ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาล

เมืองควนลัง อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แยกพิจารณาเป็นรายประเด็น

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	ประเด็นที่ประชาชนมีความรู้มากที่สุด คือ มูลฝอยอันตรายในครัวเรือน คือ ถ่านไฟฉาย และหลอดไฟเก่า	ประเด็นที่ประชาชนมีความรู้ น้อยที่สุด คือ เศษแก้วแตกสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้
ทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	ประเด็นที่ประชาชนเห็นด้วยมากที่สุด คือ การรณรงค์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อนทิ้งของหน่วยงานราชการต่าง ๆ เป็นเรื่องที่จำเป็น	ประเด็นที่ประชาชนเห็นด้วย น้อยที่สุด คือ ภาชนะพลาสติกที่ไม่ใช้งานแล้ว ควรแยกเก็บไว้ขายกับผู้รับซื้อของเก่า
พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน		
- การคัดแยกขยะมูลฝอย	ประเด็นที่ประชาชนมีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การคัดแยกขยะบริเวณสถานที่รวบรวมตามจุดต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองควนลัง	ประเด็นที่ประชาชนมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การร่วมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด และคัดแยกมูลฝอยภายในเทศบาล
- การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	ประเด็นที่ประชาชนมีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแล้วทำการคัดแยกก่อนนำไปกำจัด	ประเด็นที่ประชาชนมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การเก็บรวบรวมขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้
- การเก็บขนขยะมูลฝอย	ประเด็นที่ประชาชนมีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำขยะมูลฝอยในครัวเรือนใส่ถุงและมัดปากแล้วนำไปทิ้งในถังขยะที่ทางเทศบาลจัดไว้ให้	ประเด็นที่ประชาชนมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การเก็บขนจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนด้วยตัวเอง
- การกำจัดขยะมูลฝอย	ประเด็นที่ประชาชนมีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การกำจัดเศษไม้ เศษกระดาษ โดยการเผากลางแจ้ง	ประเด็นที่ประชาชนมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การกำจัดกระป๋อง ขวดแก้ว โดยการเผา

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

3. การเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 ประชาชนที่มีเพศและจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีที่อยู่อาศัย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีที่อยู่อาศัย เพศ และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ประชาชนที่มีอายุและจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีที่อยู่อาศัย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนใน
เขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอลำพูน จังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	Sig.		
	ความรู้	ทัศนคติ	พฤติกรรม
ที่อยู่อาศัย	.000*	.000*	.000*
เพศ	.681	.000*	.010*
อายุ	.000*	.451	.328
ระดับการศึกษา	.000*	.506	.000*
อาชีพ	.000*	.006*	.000*
รายได้	.000*	.275	.000*
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	.180	.110	.866

*Sig. < .05

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ความรู้และทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอลำพูน จังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของ
ประชาชนในเขต เทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

(n = 400)

	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน			
	r	Sig.	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ ความสัมพันธ์
ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	0.355	.000*	บวก	ปานกลาง
ทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	0.505	.000*	บวก	ปานกลาง

*Sig. < .05

อภิปรายผลการวิจัย

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง โดยตามแนวคิดของ บุญลักษณ์ ทักษวา และมาลีณี นาไชย (2555, น. 29) กล่าวว่า การเกิดความรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตาม จะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ซึ่งเชื่อมโยงกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของบุคคลนั้น ถ้าบุคคลมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารก็มีโอกาสที่จะมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งในปัจจุบันมีสื่อต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และที่สำคัญคืออินเทอร์เน็ตที่ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ประกอบกับในการดำเนินงานของเทศบาลเมืองควนลังได้ดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิ เหมือนเลื่อน (2550, น. 62) พบว่าประชาชนในตำบลคลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับครัวเรือนอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยตามแนวคิดของ จิตดินันท์ นันทไพบูลย์ (2551, น. 79-80) กล่าวว่า หนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติของบุคคล คือ ข่าวสารข้อมูล ทัศนคติจะมีพื้นฐานมาจากชนิดและขนาดของข่าวสารข้อมูลที่บุคคลได้รับ และปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความต้องการและสิ่งจูงใจของบุคคล บุคคลจะสร้างทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่สามารถช่วยตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งดังได้กล่าวไปแล้วว่าปัจจุบันประชาชนมีโอกาสในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนค่อนข้างมาก และปัญหาขยะมูลฝอยในครัวเรือนก็เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง การจัดการขยะมูลฝอยจึงเป็นสิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้เกิดขึ้น จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรนาฏ กิตติ, อานุช แก้ววงศ์ และสุดสาคร พุกงาน (2550, น. 36) พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ส่วนใหญ่มีทัศนคติทางบวกต่อการจัดการขยะมูลฝอย สำหรับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับมาก ซึ่งตามแนวคิดของ มัทนา กิตลย์ (2553, น. 51) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำหรือการ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

แสดงออกโดยมีพื้นฐานส่วนหนึ่งมาจากการมีทัศนคติต่อสถานการณ์ใด ๆ จากผลการวิจัยประชาชนมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งในการจัดการขยะมูลฝอย จึงส่งผลให้แสดงพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในระดับมากตามไปด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเมษฐ ห่วงมิตร (2549) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในเขตลาดพร้าวมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากในแต่ละหมู่บ้านมีการประชาสัมพันธ์หรือการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน จึงทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ต่างกัน ส่งผลให้มีความรู้ที่แตกต่างกันได้ และพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกนรินทร์ กลิ่นหอม (2553, น. 79) พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทวี อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ พิรนาฏ กิตติ, อาณูช แก้ววงศ์ และสุทธาสกร พุกงาน (2550, น. 40) พบว่าประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัย เพศ และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน โดยตามแนวคิดของ พัชรา ดันดิประภา (2553, น. 56) กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีทัศนคติเป็นไปในทางบวกหรือทางลบแตกต่างกันไปนั้น ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้น ๆ ได้รับข่าวสารความรู้เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ซึ่งประชาชนที่มีที่อยู่อาศัย เพศ และอาชีพแตกต่างกัน อาจได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันออกไป จึงส่งผลให้ทัศนคติในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกันออกไปได้ และแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ สมชาย หิรัญกิตติ และชนวรรณ ตั้งสินทรัพย์ศิริ (2550, น. 41-42) กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของบุคคลที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกัน ลักษณะดังกล่าวได้แก่ เพศ หญิงชายมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสรีระ ความถนัด สภาวะทางจิตใจและอารมณ์ ทำให้มีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องทัศนคติ และอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร ทำให้คนมีทัศนคติ ค่านิยม และเป้าหมายที่ต่างกัน

ส่วนผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่า ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หรือหมู่บ้านต่างกัน จะมีความหนาแน่นของประชากร จำนวนพื้นที่ รวมถึงที่ดินว่างเปล่าในการจัดการกับขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยต่างกัน ได้ ทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยหรือการจัดการกับขยะมูลฝอยด้านอื่น ๆ และพบว่าประชาชนที่มีเพศและรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเมษฐ ห่วงมิตร (2549) พบว่า ประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดของ ศันสนีย์ สุวภิณ โยภาส (2549, น. 15-16) กล่าวถึง หนึ่งในตัวแปรทางด้านลักษณะประชากรศาสตร์ที่สำคัญที่ส่งผลต่อการแสดงออกของบุคคล คือ ระดับการศึกษา ซึ่งระดับการศึกษาจะทำให้การแสดงออกของ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความแตกต่างกันออกไป เนื่องจากบุคคลมีความรู้กว้างขวาง มีความเข้าใจ และมีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้แตกต่างตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรนาฏ คิตติ, อานูช แก้ววงศ์ และสุตสาคร พุกงาน (2550, น. 63) พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของเอกราณรินทร์ กลิ่นหอม (2553, น. 79) พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความรู้และทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถพร ปิณฑน์โอวาท (2549, น. 35) กล่าวว่า ความรู้เป็นการรับรู้เบื้องต้นซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่านประสบการณ์ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ แนวคิดของ สุกิจ ตันโสภณธนาศักดิ์ (2550) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นท่าทีหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ได้ และจะส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมที่บุคคลนั้น ๆ แสดงออกมา แนวคิดของ พัชรา ดันติประภา (2553, น. 56) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ผลรวมของความเชื่อและการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล ซึ่งนำไปสู่แนวโน้มการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ๆ และแนวคิดของ มัทนา กิสสัย (2553, น. 51-53) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำหรือการแสดงออก โดยมีพื้นฐานส่วนหนึ่งมาจากการมีทัศนคติต่อสถานการณ์ใด ๆ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกราณรินทร์ กลิ่นหอม (2553, น. 79) พบว่า ความรู้และทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ทางเทศบาลเมืองควนลังควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ดังนั้นทางเทศบาลฯ ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมากขึ้นผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ที่ถูกต้องซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ถูกต้องตามมา โดยสื่อที่นำมาใช้ควรเป็นสื่อที่สามารถกระจายความรู้ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เช่น การให้ความรู้แก่ประชาชนผ่านทางวิทยุกระจายเสียงของหมู่บ้าน หรือการให้ความรู้ผ่านทางเว็บไซต์ของเทศบาล เป็นต้น

2. ทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ดังนั้นทางเทศบาลฯ ควรส่งเสริมให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการจัดการขยะมูลฝอย โดยการรณรงค์ให้ประชาชนเห็นถึงผลดีของการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง หรือผลกระทบที่เกิดจากการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง และกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความตระหนักว่าการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน เพราะเป็นผู้ผลิตขยะและได้รับผลกระทบจากขยะมูลฝอยโดยตรง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

3. ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ดังนั้นทางเทศบาลฯ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแก่ประชาชน โดยดึงประชาชนทุก ๆ หมู่บ้าน ทุกเพศ ทุกระดับการศึกษา ทุกสาขาอาชีพ และทุกระดับรายได้ เข้ามาอบรมและเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้ประชาชนทุก ๆ กลุ่มมีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องและมีการยึดถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

จิตตินันท์ นันท์ไพบลูย์. (2551). จิตวิทยาการบริการ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเลชั่น.

บุษลักษณ์ ทัพพา และมาลินี นาไชย. (2555). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ประเมษฐ ห่วงมิตร. (2549). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

พัชรา ดันติประภา. (2553). หลักการตลาด (พิมพ์ครั้งที่ 5). เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
พิรนาฏ กิตติ, อาณูช แก้ววงศ์ และสุดสาคร พุกงาน. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง. สงขลา: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

มัทนา กิตลย์. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ศันสนีย์ ศุวัญญูโยธาส. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อของผู้บริโภคของสินค้าแฮนด์แบรนด์ตราเทสโก้ในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ สมชาย หิรัญกิตติ และชนวรรณ ตั้งสินทรัพย์ศิริ. (2550). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.

สิชล เหมือนเลื่อน. (2550). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยระดับครัวเรือนของประชาชนในตำบลคลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

เอกนรินทร์ กลิ่นหอม. (2553). การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทวี อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

อรรณพ ปิลันธน์โอวาท. (2549). การสื่อสารเพื่อการ โน้มน้าวใจ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis*. (3rd ed). New York: Harper & Row.